

24. nedeľa roku A

17. september 2023

Mt 18, 21 – 35

Milé sestry a bratia v Kristovi

Človek žije od pradávna v spoločenstvách. Hovorievame dokonca, že človek je tvor spoločenský. Najprv to boli menšie skupiny ľudí, založené na rodovom základe, postupne si ľudia zakladali aj väčšie celky, nakoniec veľké ríše, či štáty. Z dejín poznáme sumerskú ríšu, egyptskú a potom i slávnu rímsku, ktorú postupne nahradili jednotlivé národné štáty. Dnes sa už hovorí aj o jednotnom ľudstve. Totiž žijeme už tak tesne vedľa seba, že naše skutky, počiny jednotlivých spoločenstiev navzájom súvisia. Dotýkajú sa nás záležitosti ľudí hocikde na našej planéte.

V spolunažívaní preto všade vystupuje do popredia otázka spravodlivosti. Kedysi dávno, keď ešte ľudia žili izolovane, keď mal každý svoje pole, alebo každá rodina svoju dolinu, bolo ešte možné tieto otázky riešiť tak, že jedni sa nestarali o druhých, že sa každý uzavrel do seba, do toho svojho. V dnešnom svete to už nie je možné, nie je možné sa navzájom izolovať. Najlepšie to vidíme na ekologických otázkach, pri otázkach životného prostredia. Pretože to sú problémy, ktoré nerešpektujú hranice ani kontinenty. Naša činnosť má vždy dôsledky aj na obyvateľov druhého konca sveta.

Aby teda ľudia mohli spolu žiť, je potrebné vyrovnávať sa s otázkou vzájomných práv. Od prvých spoločenstiev až po tie dnešné sa vznik spoločnosti spája aj so vznikom práva, s vytváraním právneho systému, ktorý má nastoliť spravodlivosť. Ak chcú ľudia spoločne žiť, potrebujú aj zákony, potrebujú pravidlá. Dnes vidíme, ako sa otázkam práva venujú mnohí - a predsa: napriek tomu, že máme toľko právnikov, vidíme, že ani všetci právnici spolu nedokážu otázku spravodlivosti naozaj vyriešiť, nedokážu spravodlivosť nastoliť.

A vidíme to aj v malom, v našom vlastnom živote. Ani my samotní - či už v rodine, alebo aj v malých spoločenstvách v obci, na pracovisku, v škole - nemôžeme vždy ľpieť len na spravodlivosti, to by sme pravdepodobne už ani nemohli spolu žiť. Často aj z vlastnej skúsenosti vieme, že hoci nás páli pocit krivdy, ani sa k nemu nemôžeme priznať. Pretože druhá strana niekedy ani sama nevie, že nám nejako ukrivdila, ublížila.

Život by nebol možný, keby okrem práva a spravodlivosti nejestvovalo ešte niečo mocnejšie a tajomnejšie a tým je odpustenie. Akokoľvek je spravodlivosť dôležitá, bez odpustenia by nemohla žiť rodina a bez odpustenia by nemohla žiť ani spoločnosť. A nemohli by sme žiť ani pred Bohom.

Možno si to uvedomujeme pri tých menších problémoch. Pri ťažších prípadoch máme pokušenie pýtať sa podobne ako Peter v dnešnom evanjeliu - kde je už tá hranica, kedy prichádza ten bod, v ktorom naša ochota odpúšťať už bude vyčerpaná. Peter vo svojej otázke použil pomerne vysoké číslo – azda sedem-ráz? - pýta sa. A Ježiš odpovedá číslom, ktoré vlastne už ani nie je číslom, veď namiesto neho môžeme povedať vždy.

Nie je to privysoká požiadavka? Nepreháňa to Ježiš s takýto nárokom? Isté je, že k tomu, aby sme takúto požiadavku naplnili, potrebujeme vieru a predovšetkým trpezlivosť. Niekedy človek musí čakať na odpustenie dlho.

Myslíme preto aj my vtedy, keď sa cítíme byť v práve, nielen na zákon, na právo a na spravodlivosť, ale aj na odpustenie. Aby sme sa nechovali ako sluha z dnešného podobenstva, ktorému sa dostalo odpustenia, ale sám už odpustiť nevedel.